

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/kolegium-ipn/archiwum-kolegium-ipn/kolegium-ipn-czerwiec-2016-cze/sklad-kolegium-czerwiec-2016-c/33222,prof-dr-hab-Tadeusz-Wolsza.html>
28.02.2026, 21:49

prof. dr hab. Tadeusz Wolsza

Przewodniczący

29.06.2016

Urodził się 13 maja 1956 r. w Oławie. Studia wyższe (historię i nauki polityczne) ukończył na Uniwersytecie Wrocławskim w 1979 r. i 1981 r. W trakcie studiów w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Wrocławskiego był współzałożycielem Niezależnego Zrzeszenia Studentów. W 1981 r. został przyjęty na studia doktoranckie w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Tuż przed wprowadzeniem stanu wojennego zdążył wstąpić do NSZZ „Solidarność” (jest członkiem organizacji do dnia dzisiejszego, z regulaminową przerwą od 2011 r., związaną z działalnością w Radzie Instytutu Pamięci Narodowej). W 1987 r. obronił pracę doktorską pt. *Narodowa Demokracja wobec chłopów w latach 1887-1914. Programy, polityka, działalność* (opublikowana w 1992 r.) W Instytucie Historii PAN pracuje do dnia dzisiejszego, obecne na stanowisku profesora zwyczajnego.

W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych zaczął zajmować się dziejami wojennej i powojennej polskiej emigracji politycznej. Z tego zakresu przygotował kilka książek i studiów. Za pracę *Rząd RP na obczyźnie wobec wydarzeń w kraju 1945-1950* (Warszawa 1998) uzyskał habilitację w Instytucie Historii PAN. Opublikował ponadto dwie monografie: *Za żelazną kurtyną. Europa Środkowo-Wschodnia, Związek Sowiecki i Józef Stalin w opiniach polskiej emigracji politycznej w Wielkiej Brytanii 1944/45-1953* (Warszawa 2005) oraz *W „polskim” Londynie o sowieckiej zbrodni w Katyniu (1940-1956)* (Warszawa 2008).

W latach dziewięćdziesiątych bliżej zainteresował się problemem więziennictwa i zbrodni stalinowskich w powojennej Polsce. Pierwszą większą pracę z tego zakresu wydał w 1995 r. wspólnie z Dariuszem Jaroszem (*Komisja Specjalna do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym 1945-1954. Wybór dokumentów*). Równocześnie gromadził dokumentację do monografii *W cieniu Wronek, Jaworzna i Piechcina... 1945-1956. Życie codzienne w polskich więzieniach, obozach i ośrodkach pracy więźniów*, która ukazała się drukiem w 2003 r. W wersji zmodyfikowanej pt. *Więzienia stalinowskie w Polsce. System, codzienność, represje* praca ta została opublikowana w 2013 r. W 2007 r. za cały dorobek naukowy oraz kształcenia młodej kadry naukowej otrzymał od prezydenta Lecha Kaczyńskiego nominację profesorską. W 2013 r. wspólnie z Andrzejem Zaćmińskim opublikował monografię pt. *Ludzie listy piszą.... Referendum i wybory do Sejmu w korespondencji Polaków (1946-1952)*. Ostatnią znaczącą publikację wydał w 2015 roku. Przygotował wówczas do druku monografię *„To co widziałem przekracza swą grozą najśmielsze fantazje”. Wojenne i powojenne losy Polaków wizytujących Katyń w 1943 r.*

Obok badań związanych w historią zbrodni katyńskiej i więziennictwa w PRL zajmuje się również postawami środowisk twórczych, naukowych i dziennikarskich w latach 1945-1990. W ramach projektów badawczych Instytutu Pamięci Narodowej koordynował pracę zespołu zajmującego się postawami dziennikarzy. Z tego zakresu światło dzienne ujrzały cztery tomy pod jego redakcją (*Dziennikarze władzy, władza dziennikarzom. Aparat represji wobec środowiska dziennikarskiego 1945-1990*, Warszawa 2010; *Wolne media? Środowisko dziennikarskie w 1989 roku*, Warszawa 2010, *Wbrew partii i cenzurze. Media podziemne w PRL*, Warszawa 2012; *Nie tylko niezłomni i kolaboranci. Postawy dziennikarzy w kraju i na emigracji 1945-1989*, Warszawa 2014).

Ogółem na jego dorobek składa się ponad 250 różnego rodzaju prac naukowych i popularnonaukowych.

Prof. Tadeusz Wolsza od końca lat osiemdziesiątych XX w. jest członkiem redakcji czasopisma „Dzieje Najnowsze”, najbardziej rozpoznawalnego na świecie polskiego kwartalnika naukowego, zajmującego się historią XX wieku. Początkowo był sekretarzem redakcji, zaś od 2005 r. jest redaktorem naczelnym. Ponadto od kilku lat wchodzi w skład komitetów redakcyjnych czasopism: „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”, „Polska 1944/45 – 1989. Studia i materiały”, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” oraz „Biuletyn Informacyjny Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej”. W Instytucie Historii PAN od czterech kadencji jest wiceprzewodniczącym Rady Naukowej. Ponadto od 1999 r. pracuje na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy na stanowisku profesora zwyczajnego.

W latach 2011–2016 z wyboru Sejmu RP był członkiem Rady Instytut Pamięci Narodowej. 23 czerwca 2016 r. powołany przez Senat na członka Kolegium IPN.

Na pierwszym posiedzeniu 28 czerwca 2016 r. został wybrany na zastępcę przewodniczącego Kolegium IPN. Funkcję pełnił przez pięć kadencji, do 27 czerwca 2021 r. W wyniku wyborów 15 czerwca 2021 r. został przewodniczącym Kolegium IPN.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

prof. dr hab. Tadeusz Wolsza